

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Değerli basın mensupları, Odamızın Mart ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Ekonomik veriler, yılın ilk çeyreğinde ekonomideki durgun seyrin devam ettiğini göstermektedir. Sanayi üretimi, Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1,9 bir önceki aya göre ise %2,3 artış göstermiştir. Ocak ayında Sanayi Ciro Endeksindeki artış %6,5'de kalmıştır. Ocak ayında yıllık enflasyonun %7,3 olduğu dikkate alınırsa cirolarda reel bir gerileme olduğu görülecektir. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı da yılın ilk çeyreğinde geçen yılın altında kalmıştır. Reel kesim güven endeksi, Mart ayında Şubat ayına göre artmakla birlikte geçen yılın Mart'ındaki seviyenin altındadır. Diğer yandan, Mart ayında hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde güvenin artmış olması yılın ikinci çeyreğinde iç talepte bir canlanma olacağı beklentisini göstermektedir. Merkez Bankası da iç talepte sağlıklı bir canlanma olduğunu ifade etmektedir. Umarız bu beklentiler ve tespitler doğru çıkar. İhracattaki artış devam etmektedir. 2012 yılında Türkiye, dünyada ihracatını en çok artıran ikinci ülke olmuştur. İhracat Ocak ayında da artmaya devam etmiş, geçen yılın aynı ayına göre %11 artış göstermiştir. Ancak, dış ticaret verileri, geçen yıl büyümeye pozitif katkı yapan net ihracatın bu yıl bunu başaramayabileceğini göstermektedir. Geçen yılın ilk dokuz ayında net ihracatın büyümeye katkısı 4,6 puan, büyüme ise %2,6 olmuştur.

Diğer bir ifadeyle, eğer net ihracatın katkısı olmasaydı geçen yılın ilk dokuz ayında ekonomi %2 daralmış olacaktı. 2011'in ilk çeyreğinde büyüme hızı %12,1, 2012'nin ilk çeyreğinde ise %3,4 olmuştur. Bu sene ilk çeyrekte büyüme hızı, bunun da altında kalacaktır.

Türkiye bu düşük büyüme hızıyla 2023 hedeflerine ulaşamaz. Merkez Bankası başkanının koymuş olduğu 5+5+5, yani %5 enflasyon, %5 cari işlemler açığının gayri safi hasılaya oranı ve %5 büyüme ile 2023 hedeflerine ulaşamayız. Büyümenin en az %6 olması gerekir. Diğer yandan, cari işlemler açığındaki düşüş de durmuştur. Ocak ayında 12 aylık cari açık 47 milyar dolar olmuştur. Eğer ekonomi bu yıl %4 büyürse, cari açıkta da artış gözlemlenecektir.

Değerli meclis üyeleri,

Yılın ilk çeyreğindeki ekonomik durgunluk tüketici güven endeksine de yansımıştır.

Tüketici güven endeksi, şubat ayında bir artış göstermekle birlikte geçen yılki seviyesinin altında kalmıştır. Ocak ayında beyaz eşya satışları binde 8 gerilemiştir.

Ocak ayında cirolar, Dayanıklı Tüketim Malları sektöründe %6,9, enerji sektöründe ise %5,3 düşüş göstermiştir. Yılın ilk iki ayında, geçen yılın aynı dönemine göre kurulan şirket sayısı %7,4 azalırken, kapanan şirket sayısında %24 artış olmuştur. Görüldüğü gibi ekonomideki durgunluğun şirketler kesimi üzerindeki maliyeti giderek ağırlaşmaktadır. İç talepteki zayıflık ve artan rekabet şirket kârlılıklarını da olumsuz etkilemektedir. Son yıllarda, artan cirolara rağmen şirket kârlılıklarında bir düşüş yaşanmaktadır. Sizlere bu konuda bir örnek vermek istiyorum. İMKB’de işlem gören en büyük 15 sanayi şirketinin 2011 yılında 107 milyar lira olan toplam cirosu 2012 yılında %9,3 artarak 117 milyar liraya yükselmiştir. Buna karşılık, 2011 yılında 8,7 milyar lira olan faaliyet kârları ise %35 azalarak 5,7 milyar liraya gerilemiştir. Bu şirketlerin 2011 yılında %8,1 olan kârlılık oranı 2012 yılında %4,8’e düşmüştür. Türkiye’nin en büyük şirketleri bu durumda olursa küçük ve ortaboy işletmelerin halini anlamak zor değildir. Değerli Meclis üyeleri,

Şirket kârlılığını yükseltmek öncelikle şirketin sorumluluğundadır. Üretim maliyetlerini düşürmek, verimliliği artırmak, inovasyon yapmak şirketlerin görevidir. Ancak, şirket kârlılıklarını artırmak için devlete düşen görevlerde bulunmaktadır. Bunların başında, iş ve yatırım ortamını iyileştirmek, iş yapmayı kolaylaştırmak gelmektedir. Doing Business 2013’e göre Türkiye, iş yapma kolaylığında 185 ülke arasında 71’inci sırada yer almıştır. 2012’de Türkiye 69’uncu sıradaydı. Biz reformları yapmakta geç kaldıkça geriye düşüyoruz. İş yeri açma kolaylığında 2012’de 62’inci sırada yer alan Türkiye, 2013’te on sıra birden gerileyerek 72’inci sıraya düştü. İnşaat izni alma kolaylığında Türkiye 142’inci sırada. Örneğin İstanbul’da bir depo yapma izni almak için 20 işlem yapmak gerekiyor. İnşaat izni ortalama olarak 6 ayda alınabiliyor. Elektrik bağlatma kolaylığında Türkiye 68’inci sırada yer alıyor ve istenen belge sayısı 5. Almanya’da bu iş üç belgeyle yapılabilir. Türkiye’de işyerine elektrik bağlatmak ortalama 70 gün alırken bu iş Almanya’da 17 günde tamamlanabiliyor. Vergi ödeme kolaylığında 80’inci sırada yer alıyoruz. Yılda 15 kere vergi ödeniyor ve bunun için ortalama 223 saat zaman harcanıyor. Dış ticaret yapma kolaylığında 78’inci sırada yer alıyoruz. İhracat ve ithalat için istenen belge sayısı Fransa’da 2 iken Türkiye’de 7. İşyeri kapatma kolaylığında Türkiye 124’üncü sırada yer alıyor. İşyeri kapatmak Türkiye’de 3 yıl 3 ay, İrlanda’da ise 4 ay alıyor. İflas durumunda alacakların ortalama yüzde 24’ü tahsil edilebiliyor. Ticari anlaşmazlıkların çözüm kolaylığında Türkiye 40’inci sırada yer alıyor. Ticari bir anlaşmazlığı çözüme ulaştırmak için 36 işlem yapmak gerekiyor. Mahkemedен bir sonuç almak, ortalama 420 gün alıyor. Türkiye, kredi alma kolaylığında 83’üncü, yatırımcıların

korunmasında 70'inci sırada yer alıyor. Bir gayrimenkulu tapuya kaydetme kolaylığında Türkiye 42'nci sırada yer alıyor.

Değerli Meclis üyeleri,

İş yapmayı zorlaştıran her uygulama şirketlerimizin maliyetlerini artırmaktadır.

Bu nedenle, şirketlerimizin iş yapmasını zorlaştıran uygulamaları kaldıracak yapısal reformlar gerçekleştirilmelidir. Özellikle inşaat izni ve ticari anlaşmazlıkların çözümü, iş yapmanın kolaylaştırılması gereken öncelikli alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şirket kârlılıklarının artması için şirketlerin ölçek ekonomilerinden yararlanabilmeleri, bunun için de şirketlerin büyümesi gerekir. Bunun için öncelikle, şirketlerin büyümesini engelleyen zorunlu istihdam ve asgari ücret uygulamalarına son verilmesi gerekir.

Değerli Meclis üyeleri,

Reel kesimin net döviz pozisyon açığı 2011 sonunda 124 milyar dolardı. 2012 sonunda bu açık 15 milyar dolar artarak 139 milyar dolara yükseldi. Bu yılın ilk ayında reel sektörün kısa vadeli, yani bir yıl ya da daha kısa vadeli dış borç stoku ise 33,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Reel sektörün toplam dış borçları içinde kısa vadeli borçların oranında da bir artış gözlemlenmektedir. 2009 yılında %20'nin altına düşen bu oran 2012 sonunda %'30'a yaklaşmıştır. Türkiye'nin toplam kısa vadeli borç stoku da Ocak ayında 7 milyar dolara yakın bir artış göstererek 107,5 milyar dolara ulaştı. Bu rakamlar, reel sektörün ciddi bir kur riski taşıdığını göstermektedir. Bu durum, finansal piyasalarda yaşanabilecek çalkantılar karşısında kırılganlığımızı artırmaktadır. Güney Kıbrıs Rum kesiminde yaşanan gelişmeler, Avrupa Borç Krizinin henüz bitmediğini bir kez daha göstermektedir. İtalya'da yeni hükümetin kurulamayışı da, sadece İtalya için değil, tüm Avrupa için bir risk oluşturmaktadır.

Değerli Meclis üyeleri,

Dün para politikası kurulu, faiz koridorunun üst sınırında bir puanlık indirime giderek, gecelik borç verme faizini %7,5'e çekti. Bu faiz indirimi, bankaların TL borçlanma maliyetlerini düşürerek bankaların kârlılıklarını olumlu etkileyecek ancak, reel piyasalar üzerinde olumlu bir etki doğurmayacaktır. Çünkü bankalar, faiz indirimlerini kredi faizlerine yansıtıyorlar. Dolayısıyla ekonomik durgunluk içinde finansman sıkıntısı çeken reel sektörde bir rahatlama hissedilmiyor. Buradan bankalara yaptığım çağırımı tekrarlamak istiyorum. Ekonomik durgunluk dönemlerinde şirketlerin bilançolarının bozulması doğaldır. İşler açılmaya başladığında bozulan bilançolar da düzelecektir.

Önemli olan ekonomik durgunluk nedeniyle zor duruma düşen şirketlerin hayatiyetlerini devam etmesine yardımcı olmaktır. Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygı ile selamlıyorum.